<u>I.5 – 4 Kingdoms – "A Messianic Vision"</u>

הפתרון:

(לו)... וָאֶת פָּתָרוֹנוֹ נאמַר לְפָנֵי הַמֵּלֶדְ...

(לז) אַתָּה הַמֶּלֶדְ, מֶלֶדְ הַמְּלָכִים, אֲשֶׁר אֱלֹהֵי הַשְּׁמַיִם נָתַן לְדְּ אֶת הַמְּלוּכָה, אֶת הַעֹז, וָאֶת הַתִּקֵף וָאֶת הַכַּבוֹד.

ֶשֶׁוּנ יַנּשְּׁלִיבֶּיוּ, אֶוּנ יָנְעּי, יְבֶּוּנ יַנוּנּלֶּוּן יְבֶּוּנ יַנּשְּׁבֵּוּוּ . (לח) וּבְּכָל שֶׁדָּרִים בְּנֵי הָאָדָם, אֶת חַיַּת הַשְֹּּדֶה וְעוֹף הַשְּׁמֵיִם נַתַּן בְּיֵדְדָּ וְהַשְּׁלִיטִדְּ בְּכַלֶּם, **אַתָּה הוּא רֹאשׁ הַיָּהַבּ**.

נָנוְ בְּיָן דְּ וְחִשְּיִיטְךְּ בְּכֵּבְט, אֵּתָּה הוּא ראש הַזָּהָב. (לט) וְאַחֲרֶיךְ תָּקוּם **מַלְכוּת אַחֶרֶת שְׁבֵלָה מִמְּדּ**, וּמַלְכוּת **שׁלישׁית** אחרת **מנחשת**, אשר תּמשׁל בּכל הארץ.

(מֹ) וּמַלְכוּת**ּ רְּבִּיעִית**ׁ תִּהְיֶהׁ הֲזָקָה **בַּבַּרְזֶל**, בָּל-עַּמֵּת שְׁהַבַּרְזֶל מֵדֵק וְטוֹחֵן אֶת הַכֹּל, וְכַבַּרְזֶל הַרוֹעֵעַ – אֶת כָּל אֵלֶה תָּדֵק ותרע.

(מא) וַאֲשֶׁר רָאִיתָ הָרְגְלֵיִם וְהָאֶצְבָּעוֹת, מֵהֶן חֶבֶשׁ הַיּוֹצֵר וּמֵהֶן בַּרְזֶל, מֵּלְכוּת חֲלוּקָה תִּהְיֶּה, וּמֵעֹצֶם הַבַּרְזֶל יִהְיֶה בָּה, כָּל-עֻמַת שֶׁרָאִיתָ בַּרְזֶל מְעֹרֶב בְּחֶבֶשׁ הַשִּׁין. (מב) וְאֶצְבְּעוֹת הָרָלִים, מֵהֶן בַּרְזֶל וּמְהֶן חֶבֶשׁ, מִקְצֶת הַמַּלְכוּת תִּהְיֶה חֲזָקָה, וּמִפֶּנָה תִּהְיֶה שְׁבוּרָה. (מג) וַאֲשֶׁר רָאִיתָ הַבּּרְזֶל חְיָבֶה שְׁבוּרָה. (מג) וֹאֲשֶׁר רָאִיתָ הַבּּרְזֶל מְעַרְבִים יִהְיוּ בְּזֶרַע הָאֲנָשִׁים, וְלֹא יִהְיוּ בְּעַרִב עִם הַחָרֵשׁ. דְּבָקִים זֵח בַּזֶה, כְּמוֹ שְׁהַבַּרְזֵל לֹא יִתְעַרב עִם הַחַרֵשׁ.

(מד) וּבִימֵיהֶם שֶׁל הַמְּלְכִים הָהֵם, יְקִים אֱלֹהֵי הַשְּמֵיִם מַלְכוּת, אֲשֶׁר לְעוֹלָם לֹא תִּשְּׁחֵת, וּמַלְכוּתָה לְעַם אַחֵר לֹא תֵּעָזֵב, תָּדֵק וּתְכַלֶּה כָּל אֵלֶה הַמַּלְכֵיוֹת, וְהִיא תַּעְמֹד לעוֹלמים.

(מה) כָּל-עֻפַּת שֶׁרָאִיתָ, כִּי מִן הָהָר נִכְרְתָה אֶבֶן שֶׁלֹא בְּיָדַיִם, וְהֵדֵקָּה אֶת הַבַּרְזֶל, וְאֶת הַנְּחֹשֶׁת, וְאֶת הַחֶּרָשׁ, וְאֶת הַכָּסֶף, וְאֶת הַזְּהָב, הָאֵל הַנְּדוֹל הוֹדִיעַ אֶת הַפֶּלֶךְ, מַה שֵׁיִּהְיֶה אַחֲרִי זָה, וַנַכוֹן הַחֲלוֹם וָנָאָמֵן פָּתָרוֹנוֹ.

<u>החלום:</u>

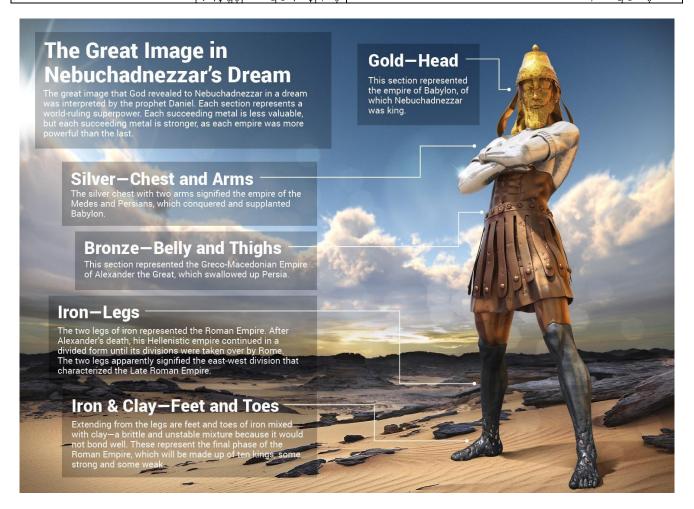
(כו) עוֹנֶה הַמֶּלֶּהְ וְאוֹמֵר לְדָנִיֵּאלּ, אֲשֶׁר שְׁמוֹ בֵּלְטְשַׁאצַר:
הָיֶשְׁךְּ יָכוֹל לְהוֹדִיעֵנִי אֶת הַחֲלוֹם אֲשֶׁר רָאִיתִי וְאֶת פִּתְרוֹנוֹ?
(כז) עוֹנֶה דָּנִיֵּאל לִפְנֵי הַמֶּלֶהְ וְאוֹמֵר: הָרָז אֲשֶׁר הַמֶּלֶהְ שׁוֹאֵל מִין חֲכָמִים, אַשָּׁפִים, חַרְטֵמִים וְקוֹסְמִים יְכוֹלִים לְהַגִּיד לַמָּלֶהְ. (כח) אוּלָם, יֵשׁ אֱלוֹהַ בַּשְּׁמִים מְנֻלֶּה רָזִים, וְהוֹדִיע לַמֶּלֶהְ נְבוֹרָדְעֲבר, מַה שֶׁיִּהְיָה בְּאַחְרִית הַיָּמִים, חֲלוֹמְךְ לַמֶּלֶהְ וְחִיוֹנוֹת רֹאשְׁךְ עַל מִשְׁכָּבְדְ זֶה הוֹּא. (כט) אַתָּה, הַמֶּלֶהְ, מַחְיִינוֹת רֹאשְׁךְ עַל מִשְׁכָּבְדְ עָלוּ, מַה שֻׁיִּהְיָה אַחְבִיי בַּן, וּמְנֵלֵה הָרָיִם הוֹדִיעְךְ מַה שִׁיִּהְיָה. (ל) וַאֲנִי, לֹא בְּחָכְמָה שָׁיֶשׁ בִּי מְבָּלָה לִי רְז זֶה, אֶלֶּא עַל דְּבְרַת, שֶׁאֶת הַפִּתְרוֹן מְפֶּלֶהְ וֹיִרְיעוֹ, וְאֶת רַעִיוֹנוֹת לְבָּךְ תָּדַע.

(לא) אַתָּה הַפֶּלֶדְּ, רוֹאֶה הָיִיתָ וְהִנֵּה **צֶּלֶם** אֶחָד נָּדוֹל, צֶלֶם זֶה נְּדוֹל הוּא וַהֲדָרוֹ רַב, עומֵד נֶגְדְּדְּ וּמַרְאֵהוּ נוֹרָא.

((לב) הַצֶּלֶם הַהֹּוֹּא, רֹאשׁוֹ שֶׁלֹ זָהָבֹ ׁטוֹבֹ, חָזֵהוּ וֹיְּרוֹעוֹתָּיוּ שֶׁל בֶּסֶף, מֵעָיו וִירַכָּיו שֶׁל נְחשָׁת. (לג) שׁוֹקֵיו שֶׁל בַּרְזֶל, רַגְּלָיו, מֵהָן שֵׁל בַּרְזֶל וִמְהֵן שֵׁל חָרָשׁ.

(לֹד) רוֹאֶהֹ הָיִיתָ, עַד שָׁנְּכְּרְתָה אֶבֶּן שֻׁלֹא בְיָדַיִם, וַתַּדְּ אֶת הַצֶּלֶם עַל רַגְלָיו שָׁל בַּרְזֶל וְחֶרָשׁ, וַתָּדֶק אוֹתָן. (לֹה) אֲזַי הּוֹדַקוּ הַבַּרְזֶל, הַחֶּרֶשׁ, הַנְּחשֶׁת, הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, וְהָיוּ כְמֹץ מִגְּרְנוֹת קַיִּץ וַתִּשָּׁא אוֹתָם הָרוֹחַ, וְכָל מָקוֹם לֹא נִמְצָא לָהֶם, וְהָאֶבֶן אֲשֶׁר הִכְּתָה אֶת הַצֶּלֶם הָיְתָה לְּהַר גָּדוֹל, וּמְלְאָה כָּל הַאָרֵץ.

(לו) זֶה הַחֲלוֹם,

Rashi Daniel 2

(39) And after you will arise another kingdom lower than you And after you, after the reign of your son, Belshazzar, will arise a kingdom that will take the ruling power from your seed, lower and humbler than your kingdom.

lower Aram. אָרַע lower, as silver is lower and humbler than gold, and you saw that the breast, which is after the head, was of silver; so will the kingdom of Media and Persia, which will follow the kingdom of Babylon, be humbler than the kingdom of Nebuchadnezzar.

of copper as strong as copper, and that is the kingdom of Alexander of Macedon.

(44) And in the days of these kings in the days of these kings, when the kingdom of Rome is still in existence.

the God Of heaven will set up a kingdom The kingdom of the Holy One, blessed be He, which will never be destroyed, is the kingdom of the Messiah.

it will crumble and destroy It will crumble and destroy all these kingdoms.

1. רש"י דניאל ב

(לט) וּבָתְרָךְ תְּקוּם מַלְכוּ אָחֲרִי אֲרַע מִנָּךְ - ואחריך אחר מלכות בלשצר בנך תקום מלכות שתטול השררה מזרעך נמוכה ושפלה ממלכות שלך:

דִּי נְחָשָׁא - חסינא כנחשת והיא מלכות **אלכסנדרוס** מוקדן:

(מד) וּבְיוֹמֵיהוֹן דִּי מַלְכַיָּא אִנּוּן - ביומיהי של מלכים הללו בעוד מלכותם של **רומיים קיימ**י:

יְקִים אֱלָהִּ שְׁמַיָּא - מלכוי הקבייה שלעולם לא תתחבל מלכו והיא מלכות **מלך המשיח**:

תַּדָּק וְתָסֵיף - תדק ותכלה כל אלו המלכיות :

אבן הר גדול Stone	אצבות רגלים ברזל וחרס Iron & Clay Feet	רגלים ברזל Iron Legs	ירכיים נחשת Bronze Thigh	חזה וזרועות כסף Silver Chest & Arms	ראש זהב Gold Head	
ימות המשיח	Rome Divided	אדום	יוון	פרס ומדי	בבל	רש״י
		Rome	Greece	Persia / Media	Babylon	

Shemot 25

(3) This is the offering which you shall take from them: gold, silver, brass, (4) blue, purple, scarlet, fine linen, goats' hair, (5) rams' skins dyed red, sea cow hides, acacia wood, (6) oil for the light, spices for the anointing oil and for the sweet incense,

Midrash Tanchuma (Buber) Terumah 6

Another interpretation (of Exod. 25:3): AND THIS IS THE PRIESTLY SHARE...: [GOLD, SILVER, AND BRONZE]. GOLD corresponds to the kingdom of Babylon, concerning which is written (in Dan. 2:38): YOU (Nebuchadnezzar) ARE THE HEAD OF GOLD. SILVER: This denotes the kingdom of Media, concerning which is written (in Esth. 3:9): THREE THOUSAND TALENTS OF SILVER. AND BRONZE: This denotes the kingdom of Greece, which was the least of them all. (Exod. 25:5:) REDDENED RAM SKINS. This denotes the kingdom of Edom, as stated (in Gen. 25:25): THE FIRST (i.e., Esau) CAME FORTH RUDDY. The Holy One said: Although you have seen these four kingdoms exalting over you, by your life, I am producing salvation for you out of the midst of slavery. What is written next? OIL FOR LIGHTING (ma'or). What is the meaning of LIGHTING? This denotes the Messianic (Mashiah) King, as stated (in Ps. 132:17): THERE I WILL MAKE A HORN SPROUT FOR DAVID; [I HAVE PREPARED A LAMP FOR MY ANOINTED ONE]. When Daniel saw these [four] kingdoms, he was afraid. It is so stated (in Dan. 7:15): AS FOR ME, DANIEL, MY SPIRIT WAS DISTURBED <WITHIN ME; AND THE VISION OF MY HEAD ALARMED ME>. What did Daniel see? When Nebuchadnezzar saw the dream, Daniel came and interpreted it for him. He said to him (in Dan. 2:38): YOU (Nebuchadnezzar) ARE THE HEAD OF GOLD. (Dan. 2:32:) ... ITS BREAST AND ITS ARMS WERE OF SILVER. This denotes the kingdom of Media. BUT ANOTHER KINGDOM SHALL ARISE AFTER YOU, INFERIOR TO YOU. (Dan. 2:32:) ONE OF BRONZE, WHICH SHALL RULE OVER THE WHOLE EARTH. (Dan. 2:33:) This is Greece... BUT THE FOURTH KINGDOM SHALL BE AS STRONG AS IRON. This is **Edom**. ... Now < Daniel > had seen the Messianic King, as stated (in Dan. 2:34): YOU LOOKED ON UNTIL A STONE WAS CUT OUT WITHOUT THE USE OF HANDS.... Resh Laqish said: This is the Messianic King. (Ibid., cont.:)

מות כה

(ג) ן זֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאתָּם זָּהָב וָכֶּסֶף וּנְחֹשֶׁת:
 (ד) וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמֶן וְתוֹלֵעֵת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים:
 (ו) שֶׁמֶן לַמְּאֹר אֵילָם מְאָדָּמִים וְעַבִּי שִׁפְים:
 (ו) שֶׁמֶן לַמְּאֹר בְּשָׁמִים לְשַׁמֵן הַמִּשְׁחָה וְלָקְטֹרֶת הַסַּמִּים:

3. מדרש תנחומא (בובר) פרשת תרומה סימן ו

[ו] ד"א וֹזֹאת הַתְּרוּמָה [וגוי זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת]. זֹהבּ כנגד מלכות בבל, שכתיב בו אַנְתְּ הוּא רֵאשָׁה דִּי דַהְבָּא (דניאל ב מלכות בבל, שכתיב בו אַנְתְּ הוּא רֵאשָׁה דִּי דַהְבָּא (דניאל ב לח), וכסף זו מלכות מדי, שכתיב בו וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכֵּר מָסֶף (אסתר ג ט), ונחושת זו מלכות יון, שהיתה פחותה מכולם, וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים זו מלכות אדום, שנאמר וַיַּצֵא הָרְאשׁוֹן אַדְמוֹנִי (בראי כה כה). אמר הקב״ה אע״פ שאתם רואים ארבע מלכיות האלו מתגאות עליכם, חייכם שאני מצמיח לכם ישועה מתוך השיעבוד, מה חייכם שאני שֶׁמֶן לַפֶּאֹר (שמות כה וֹ), מהו מאור, זה מלך כתיב אחריו שֶׁמֶן לַפָּאֹר (שמות כה וֹ), מהו מאור, זה מלך המשיח, שנא׳ שָׁם אַצְמִיחַ קֶּרֶן לְדָוִד [עַרְכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי] (תהלים קלב יז)

ודניאל היה רואה ארבע מלכיות אלו ומתירא וכתיב (דניאל ז) אֶתְכְּרִיַּת רוּחִי אֲנָה דָנִיֵּאל בְּגוֹא נִדְנָה וְחֶזְנֵי רֵאשִׁי יְבַהְלַנֵּנִי, ומה דניאל רואה: כיון שראה נבוכדנצר את יְבַהְלַנֵּנִי, ומה דניאל רואה: כיון שראה נבוכדנצר את החלום ובא דניאל ופתר וא"ל הצלם שראית אַנְהְּ הוּא רֵאשָׁה דִּי דְּהְבָּא (בבל), חֲדוֹהִי וּדְרָעוֹהִי דִּי כְּסַף - זו מלכות מדי, וּבַתְרְךְ תְּקוּם מַלְכוּ אָחֲרִי אֲרַע מִנָּךְ... מְעוֹהִי וְיַרְכָתֵהּ דִּי נְחָשׁ (לב) זו מלכות יון, ... מלכות רביעית היא מלכות אדום, וּמַלְכוּ רְבִיעָאָה תֶּהֲנֵא תַקִּיפָה כְּפַרְזְלָא - יהא מושל בכל הארץ כברזל שהוא מהדק כולה.

...וראה מלך המשיח, שנאמר חָזֵה הְנִיְתָ עַד דִּי הִתְגְּזֶרֶת ... אַבַן וגוי (לד), אמר ריש לקיש זו מלך המשיח.

Breishit 1:2

The earth was unformed and void, with darkness over the surface of the deep and a wind from* God sweeping over the water—

Breishit Rabbah 2

4. R. Simeon b. Lakish applied the passage to the [foreign] Powers. Now the Earth was tohu (E.V. 'UNFORMED') symbolises Babylonia: I beheld the earth, and, lo, it was tohu-E.V. 'waste' (Jer. IV, 23)2; AND BOHU (E.V. 'VOID') symbolises Media: They hastened (wa-yabhillu) to bring Haman (Est. VI, 14).3 AND DARK-NESS symbolises Greece, which darkened the eyes of Israel with its decrees, ordering Israel, 'Write on the horn of an ox that ye have no portion in the God of Israel.'4 UPON THE FACE OF THE DEEP—this wicked State5: just as the great deep cannot be plumbed, so one cannot plumb [the depths of iniquity of] this wicked State. AND THE SPIRIT OF GOD HOVERED: this alludes to the spirit of Messiah, as you read, And the spirit of the Lord shall rest upon him (Isa. XI, 2). In the merit of what will [this spirit] eventually come? [For the sake of that which] HOVERED OVER THE FACE OF THE WATERS, i.e. in the merit of repentance which is likened to water, as it is written, Pour out thy heart like water (Lam. II, 19). R. Haggai

Breishit 15:12

As the sun was about to set, a deep sleep fell upon Abram, and a great dark dread descended upon him.

Mechilta (Yitro, 9)

He showed him the four kingdoms that were destined to subjugate his children, viz. (Ibid. 12) "And when the sun was about to set, and a deep sleep fell upon Avram, and, behold, a great dark dread fell upon him": "dread" — the kingdom of Bavel. "dark" — the kingdom of Madai. "great' — the kingdom of Greece. "fell" — the wicked Rome.

4. בראשית א:ב

וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹ**הוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁדְּ** עַל פְּגֵי **תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים** מְרַחֶפֶת עַל פְּגֵי הַפְּיִם :

5. בראשית רבה פרשה ב

ד ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות, וְהָאֶרֶץ הָיְתָה תֹהוּ זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו, וְבֹהוּ זה גלות מדי (אסתר ו) וַיַּבְהָלוּ לְהָבִיא אֶת הָמֶן, וְחֹשֶׁדְּ זה גלות מדי (אסתר ו) וַיַּבְהָלוּ לְהָבִיא אֶת הָמֶן, וְחֹשֶּׁדְּ זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהיתה אומרת להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל, עַל פְּנֵי תְהוֹם זה גלות ממלכת הרשעה שאין להם חקר כמו התהום מה התהום הזה אין לו חקר אף הרשעים כן, וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶּת זה רוחו של מלך המשיח, היאך מה דאת אמר (ישעיה יא) וְנָחָה עָלִיו רוּחַ הֹי, באיזו זכות ממשמשת ובאה, המרחפת על פני המים בזכות התשובה שנמשלה כמים, שנאמר (איכה ב) שִׁפְּכִי כַּמַיִם לְבֵּדְ...

6. בר׳ טו:יב

וֹיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתַרְדִּמָה נָפְלָה עַל אַבְּרָם וְהִנֵּה **אֵימָה** חַשֵּׁבָ**ה גִּדלָה נִפְּלָת** עַלִיו:

7. מכילתא דרבי ישמעאל (יתרו, ט ד"ה רבי אומר)

הראהו ארבע מלכיות שהן עתידין לשעבד את בניו, שנאי (בראשית טו יב) ״וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל אַבְּרָם וְהַנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה נְּפֶלֶת עָלָיו״. ״אֵימָה ״ – זו אַבְרָם וְהַנֵּה אֵימָה ״ – זו מלכות מדי, ״גְּדֹלָה״ – זו מלכות יון, ״נֹפֶלֶת״ – זו מלכות רביעית, רומי חייבתא.

